

Stichting Belmonte Arboretum

Jaarverslag 2018: We zijn er nog niet helemaal

Vooraf

We zijn er nog niet helemaal, maar komen wel steeds verder. 2018 was typisch zo'n jaar waarin een aantal ontwikkelingen verder vorm krijgen of een eerste aanzet geven tot nieuwe ontwikkelingen. Een paar noemen?

De bouw van de prachtige, nieuwe houten loods. In 2018 gebouwd, gebruikt als infocentrum voor Beelden op de Berg. Nu, in 2019, ingericht voor alle materialen en machines die worden gebruikt voor het tuinonderhoud. Daarmee de volgende ontwikkeling op gang gebracht: verbouwen van de oude loods naar een theetuin.

Een andere ontwikkeling is de snelle groei van het gebruik van het Koetshuis. In 2018 maar liefst ruim 60%. Geld wat hier wordt verdiend gaat direct terug naar de tuin. Hiermee leggen we ook voor de toekomst een bredere basis onder de exploitatie.

En dan de collecties: nieuwe rozen, nieuwe rododendrons. Maar vooral ook de voorbereidingen voor een geheel nieuwe collectie: de Camellia's. Kleur op momenten dat er nog weinig bloeit, laten zien dat er soorten zijn die in ons klimaat goed gedijen.

Kortom: ook 2018 was weer een jaar waarin veel gebeurde. Nog iets noemen dan: de start van het Defilé op 5 mei vanuit onze tuin, wat een feest om daaraan bij te dragen. En tenslotte natuurlijk Beelden op de Berg, prachtige kunst in een evenzo mooie omgeving.

Als we, met hulp van iedereen, op deze wijze doorgaan stellen we de toekomst van onze tuin steeds meer zeker. En daar doen we het voor!

Dedde Smid, directeur Stichting Belmonte Arboretum

Bestuursstructuur

De Raad van Toezicht (RvT) van de Stichting Belmonte Arboretum (SBA) is compleet met: Lucas Noldus (voorzitter), Theo van Hintum, Angélique van Helvoort, Derk Hoek en Peter Oude Ophuis. Directeur-bestuurder van de SBA is Dedde Smid.

Elk lid van de RvT heeft naast bestuurlijke ervaring ook een specialistische 'inbreng'.

De RvT kwam in 2018 vier keer samen, elke vergadering startte met een korte informatieve wandeling door de tuin. Begin 2018 werd voor SBA een Huishoudelijk Reglement opgemaakt en goedgekeurd. In september vond een Brainstorm plaats met de leden van de RvT over de meerjarenvisie op Belmonte.

In 2018 kreeg de Raad van Advies (RvA) verder vorm en bestond uit de volgende leden: Theo Leijdens, Michiel Lindenbergh, Eric Schranz en Willemijn Vader. Rens Buchwaldt (College van Bestuur WUR) werd gevraagd toe te treden en maakt vanaf januari 2019 als voorzitter deel uit van de RvA. Alle leden van de RvA hebben een specifieke deskundigheid die Belmonte ten goede komt of het draagvlak voor de tuin vergroot.

De RvA kwam in 2018 eenmaal bijeen.

Financiële situatie

De structurele financiering van het Belmonte Arboretum is nog steeds kwetsbaar. Deze financiële kwetsbaarheid van SBA bleek dit jaar o.a. uit de onverwachte extra kosten die enkele voorjaarsstormen en de wekendurende zomerdroogte met zich meebrachten. Er was dit jaar een (heel beperkt) negatief resultaat. Financiële tegenvallers werden gelukkig grotendeels opgevangen dankzij toenemende sponsoring en eveneens toenemende opbrengst uit evenementen (m.n. horeca-activiteiten).

Het versterken van de financiële positie was het speerpunt voor SBA in 2018:

- Sponsoring WUR: gesprekken met leden van het College van Bestuur hebben geleid tot afspraken over structurele sponsoring van SBA. Het werven van donateurs werd voortgezet in samenwerking met het Universitair Fonds Wageningen (UWF) waarin SBA als 'fonds op naam' is opgenomen.
- Subsidie Gemeente Wageningen: na overleg met de gemeente zal voor de jaren 2018 en 2019 de niet-structurele subsidie van € 10.000 worden verlengd.
- Het Bouwfonds Cultuurfonds, het Coöperatiefonds van de Rabobank en de Wageningen Ambassadors leverden financiële bijdragen voor de bouw van de nieuwe loods en de verbouwing van de oude loods tot 2^e horecaruimte. De nieuwe loods was gedurende de openluchtexpositie Beelden op de Berg in gebruik als ontvangstruimte.
- Exploitatie Koetshuis: de opbrengst door verhuur, horeca-activiteiten en logistieke ondersteuning bij evenementen nam in toe t.o.v. 2017. Het organiseren en begeleiden van deze activiteiten werd echter een steeds groter knelpunt. Eind 2018 vond overleg plaats met de eigenaar van Colors, één van de vaste cateraars. Afsproken werd dat Colors vanaf 2019 met name in de weekends horecapersoneel zal inzetten bij de begeleiding van evenementen in het Koetshuis. De hiermee gepaard gaande personeelskosten komen ten laste van de financiële opbrengsten van SBA.

Collecties

De rozencollectie werd aangevuld door giften van particulieren, kwekers en de Belgische Rozen Vereniging; allemaal bijzonder welkome toevoegingen. Met de Nederlandse Rododendron Vereniging werd verder gewerkt aan de verjonging en uitbreiding van de rododendroncollectie. Dankzij het door deze vereniging gesponsorde beregeningssysteem, heeft de collectie de droge zomer van 2018 goed doorstaan.

De tuin is altijd op z'n mooist in het voorjaar wanneer de rododendrons en de rozen bloeien. Een 'blijvend' kunstproject van de openluchtexpositie Beelden op de Berg 2018 in de vorm van een labyrint, levert nu ook gedurende de zomer en het najaar bloeiende vaste planten.

Belmonte werd in 2018 bezocht door de visitatiecommissie van de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen. De database van de collectie en het collectiebeheer van SBA werd beoordeeld als behorende tot de top van Nederland.

Communicatie, Publiciteit en Educatie

In 2018 werd dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van Willemijn Vader van de RvA en Angelique van Helvoort van de RvT voor het verder vormgeven en invullen van het Communicatiebeleid van SBA. Het is te wijten aan het chronisch gebrek aan middelen en menskracht van de Stichting dat dit tot nu toe een moeizame exercitie blijkt.

De website van SBA werd in 2017 in een nieuw jasje gestoken en uitgebreid met een Engelstalige versie. Het actueel houden van de website is door bovengenoemd gebrek aan menskracht ook nog altijd een knelpunt. Om dezelfde reden is de wens om geregeld een elektronische Nieuwsbrief te publiceren tot op heden niet gerealiseerd. De zoektocht naar een deskundig en enthousiast persoon die op vrijwillige basis deze taken wil en kan opnemen, gaat onverminderd door.

Eenzelfde knelpunt vormde het opvolgen en bijhouden van posts op Facebook. Dankzij de inspanningen van de hovenier, Bert Verbeek, ging de Facebookpagina van SBA voorjaar 2018 online. In 2018 waren Bert Verbeek en Willemijn Vader (RvA) de drijvende kracht hierachter, hopelijk wordt er in 2019 iemand gevonden die op vrijwillige basis de opvolging structureel voor haar/zijn rekening wil nemen: in mei 2019 zal nl. de hovenier wegens pensionering de organisatie verlaten.

Kennis over de tuin en de collecties wordt sinds 2017 beschikbaar gesteld aan de bezoekers van SBA via een smartphone-applicatie waarmee de QR-codes op de naambordjes kunnen worden ingelezen. Dit systeem werd in 2018 verder uitgebreid.

Op verzoek van particulieren en organisaties werden geregeld rondleidingen verzorgd tegen vergoeding. Het totaal aantal rondleidingen in 2018 bedroeg 21, 6 hiervan in het verlengde van een horeca-evenement zoals een (familie)feest of reünie. Voor rondleidingen wordt beroep gedaan op de directeur, de collectiebeheerder, of een van de twee vaste rondleiders waarop SBA een beroep kan doen. De rondleiders zelf doen dit in hun vrije tijd, de opbrengsten komen dus geheel ten goede aan de Stichting.

Projecten

In principe werden ook in 2018 alleen projecten in uitvoering genomen als hiervoor additionele (financiële) middelen beschikbaar waren. De structurele subsidies en de inkomsten uit de evenementen van het Koetshuis werden ingezet voor de vaste personeelskosten en het onderhoud.

Projecten in 2018

- Beregening: winter/voorjaar 2017/2018 werd met inzet van de tuinvrijwilligers een systeem van druppelleidingen aangelegd rond de rododendrons. Dit was mogelijk dankzij de sponsoring van de materiële kosten door de Nederlandse Rododendron Vereniging.
- Beelden op de Berg: 11e editie van 21 juni tot 14 september 2018; omvatte 10 kunstwerken opgenomen in het groen; één kunstwerk (Het Labyrint) blijft permanent in de tuin aanwezig. De ontvangstruimte werd gerealiseerd door een gezamenlijke inspanning van SBA en de Stichting Beelden op de Berg, na de expositie werd deze heringericht als loods voor de opslag van machines, gereedschap en materiaal.
- Vernieuwen Prunuscollectie: mogelijke vernieuwing en uitbreiding van de belangrijke Japanse Kerscollectie van SBA dankzij een te verwachten sponsoring door de Japanse Kamer van Koophandel in Nederland. Overleg hierover is gaande.
- Uitbaggeren en vergroten van de vijver t.b.v. de herintroductie van de kamsalamander: project in ontwikkelingsfase, uitvoering in 2019 met hulp en (materiële) ondersteuning van RAVON en de Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen.

Onderhoud

Een groep van 28 vrijwilligers helpt structureel op de dinsdagochtenden mee aan het onderhoud van de tuin. Bij de start van seizoen 2018 werden vrijwilligers – naar gelang hun voorkeur – toegedeeld aan bepaalde locaties of plantvakken in de tuin of ingezet voor specifieke taken. Dit systeem legt meer verantwoordelijkheid bij de vrijwilliger en bleek goed en naar tevredenheid te functioneren.

Cliënten van Zorgorganisatie Zideris namen op de dinsdagen, woensdagen en donderdagen o.m. het onderhoud van de Zuidwesthoek voor hun rekening, evenals het legen van de prullenmanden en het schoonmaken van de openbare toiletten.

Het grootste deel van de collecties overleefde de zeven weken durende droge zomerperiode. Dit is volledig te danken aan het nieuw aangelegde systeem van druppelleidingen én de extra inzet – ook in de weekends – van vrijwilligers en medewerkers bij het besproeien en watergeven.

Menskracht

Het team van de SBA bestond in 2018 uit de directeur-bestuurder, een collectiebeheerder, een hovenier en 35 vrijwilligers. De dienstverleningsovereenkomst gesloten met de directeur is gebaseerd op ongeveer 1 dag in de week; de realiteit is dat de inzet 2 à 3 per dagen per week omvat. De dienstverleningsovereenkomst met de collectiebeheerder omhelst 1 dag per week, ook hier blijkt de gerealiseerde bijdrage meer dan een dag per week te zijn. De hovenier werkt gemiddeld 2½ dag per week via een inhuurovereenkomst met De Enk Groen & Golf. Van de 35 vrijwilligers waren er 28 actief bij het tuinonderhoud, 7 vrijwilligers zetten zich in bij begeleiding van horeca-activiteiten,

logistieke- en administratieve taken, onderhoud van gebouwen & materiaal, managementondersteuning. Ook in 2018 was het knelpunt de invulling van communicatieve taken (website, sociale media, nieuwsbrief, ...) en het begeleiden van horeca-activiteiten, m.n. in de weekends.

Samenwerking

In 2018 werd met een groot aantal organisaties samengewerkt, b.v.:

- Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen: project Botanic Guardians gericht op behoud van biodiversiteit.
- Zorgorganisatie Stichting Zideris: inzet van cliënten bij onderhoud van de tuin; openhouden van theetuin op de woensdagmiddagen.
- Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen: materiële ondersteuning op vlak van onderhoud tuin en gebouwen.
- Wageningen Universiteit Fonds: donateurenadministratie.
- Caters en leveranciers (lokale middenstand): wederzijdse bekendmaking en sponsoring.
- Specialisten/Verenigingen, zoals Nederlandse Rododendron Vereniging, Nederlandse Rozenvereniging, Belgische Rozenvereniging, Stichting RAVON, Vlinderstichting Nederland, ...: uitwisseling van kennis, ondersteuning van projecten, rondleidingen.